HAYALET

NİSAN 2019 **DOĞAN KARDEŞ ÖZEL SAYISI**

Hazırlayan: Elvan ADIGÜZEL

ÇOCUK DERGİLERİ SÖZLÜĞÜ

Elvan
ADIGÜZEL

Yapı ve Kredi Bankası'nın kurucularından **Kazım TAŞKENT**'in, 1939'da bir kaza sonucu yaşamını yitiren 10 yaşındaki oğlu Doğan anısına, bankanın kurulduğu yıldan bir yıl sonra, 23 Nisan 1945'te çıkardığı ve oğlunun adını verdiği **Doğan Kardeş** dergisi, Türkiye'de en uzun süre yayınlanmış çocuk dergisi olma özelliğine sahiptir. Dergi, yayınlandığı dönemlere damga vurmuş, içeriği itibariyle hem kendi tarihini oluştururken hem de Türkiye'deki çocuk dergiciliğinin aynası olmuştur. Öyle ki, derginin geçirdiği teknik ve muhtevaya ilişkin merhaleler, bu alanda geçilip gelinen güzergaha ilişkin en sağlam verileri biriktirmiştir bünyesinde. Ülkemizde çocuk dergiciliğinin tarihi yazılacaksa, yarım asırdan fazlasına ışık tutacak kaynak **Doğan Kardeş**'tir demek mübalağa olmaz. Sarı sayfalarda siyah beyaz başlayan yolculuk, tifdruk baskı tekniğini görmüş, onlarca yılı aşıp kuşe kağıda tamamen renkli son baskı teknolojisine de erişebilmiştir. Hem teknik olanaklar ve hem de muhteviyata ilişkin her türlü yeniliği ve dönüşümü yaşamış, uyum sağlamış, hatta birçoğuna öncülük etmiştir. Böylesine geniş bir sürece

bizzat yaşayarak şahitlik yapmış **Doğan Kardeş**'i kısaca, özet halinde anlatabilmek hiç de kolay bir iş değil. Bu nedenle, yazı içeriğine ilişkin muhtemel eksik gediğin hoş görüleceği umudunu taşıdığımı belirteyim. Kanımca **Doğan Kardeş**'i anlatabilmek, derginin yaşam sürecini dört ana safhaya bölmekle mümkün ve hatta gerekli. 1. dönem, 1945-1965 arası ilk 20 yıllık süreci kapsar. 2. dönem, derginin Yapı ve Kredi Bankası bünyesinden kısmen ayrılıp kabuk değiştirdiği 1966-1978 arasındaki daha bağımsız ve hareketli dönemidir. 3. dönem, 1988-1993 aralığını kapsayan süreçtir, ki öykünmeciliği bir tarafa bırakıp pozitif bir yaklaşımla bakılırsa, çocuk dergiciliğinin olması gereken aşamasını resmeden dönem olduğu görülür bu dönemin. 4. ve son dönem ise, 2008-2010 arasındaki 38 sayılık çizgi roman yayıncılığı denemesidir. Bu son dönem, çizgi roman adına bir hayli başarılı sayılsa da, çocuk dergiciliği ile alakasının olmadığı aşikar. Yayın hayatı boyunca sayısız çocuğun yanı sıra **Suna KAN**, **İdil BİRET**, **Coşkun ARAL**, **Pınar KÜR**, **Talat Sait HALMAN**, **Zafer Mutlu**, **Müjdat GEZEN**, **Garo MAFYAN**, **Halit REFİĞ**, **Cem ÖZER**, **Pınar KÜR**, **Bedri BAYKAM** gibi nice tanınmış simanın çocukluklarında okudukları ve karikatür, resim ve şiirlerinin yer aldığı bu müstesna dergi, sadece dergi değil, bir okul ve aile işlevi de görmüştür. Şimdi, **Doğan Kardeş**'in yukarıda bahsettiğimiz dönemlerine, o günlerin ve bu günlerin çocukları olarak hep birlikte, sırasıyla ve kısaca göz atalım:

***Doğan Kardeş**'in ilk sayısı, 2009 yılında Yapı Kredi Bankası'nın bir hatıra basımı şeklinde okuyucularına promosyon olarak verildi.*
*(Kaynak: **Oğuz ERKAN**)*

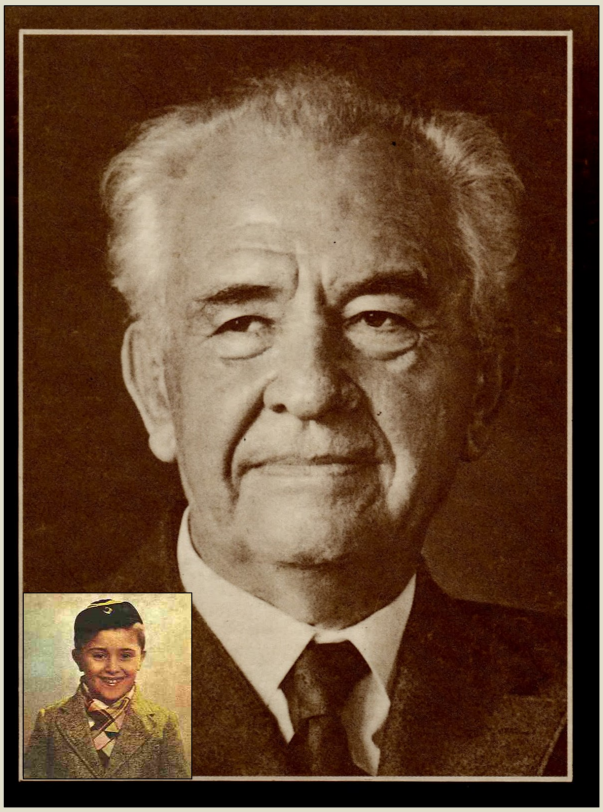

*Derginin kurucusu **Kazım TAŞKENT** ve dergiye adını veren, **TAŞKENT**'in küçük yaşta kaybettiği oğlu Doğan.*

DOĞAN KARDEŞ I. DÖNEM (1945-1965)

İlk sayısı **Vedat Nedim TÖR** yönetiminde, 23 nisan 1945'te, 32 sayfa, 50 kuruş fiyatla ve haftalık olarak çıktı. Ön-arka kapaklar ve ortadaki iki sayfası renkli, diğer sayfaları tamamen siyah-beyazdır. Dergideki tek çizgi roman, ortadaki bu iki sayfadadır ve **Cemal Nadir GÜLER**'in çizdiği Tarzan İstanbul'da adlı hikayedir. **Cemal Nadir** 1947'de hayata veda edecek, **Doğan Kardeş** dergisi Cemal abisiz kalacaktır. Derginin kapak ve vinyetlerinin çoğunu, o dönem henüz kız kolejinde okuyan genç bir yetenek, **Selma EMİROĞLU (AYKAN)** omuzladı. **Doğan Kardeş**'in 1965'te noktalanan ilk dönemi sonuna kadar da yaklaşık 20 yıl boyunca bu yükü başarıyla taşıdı. Dergiyle özdeşleşen Karakedi Çetesi'ni yarattı ve bu karakteri uzun süre arka kapakta çizdi.

1947-48'e gelindiğinde derginin kadrosu **Ayşe Abla** (**Neriman HIZIR**), **Münevver ALPAR**, **Fahrünnisa SEDEN**, **Nebahat KARAORMAN**, **Nahit TENDAR**, **Cemal Nadir GÜLER**, **Vedat Nedim TÖR**, **Selma EMİROĞLU**, **Nihal Yalaza TALAY**, **Eflatun Cem GÜNEY**, **Şükrü Enis REGÜ**, **Naci GOLAR**, **Şevket RADO**, **Adem ŞAKAR** gibi isimlerden oluşmuş, bir hayli zenginleşmişti. Bu arada ortadaki sayfa da siyah beyaza dönüşmüş, sadece ön ve arka kapak renkli kalmıştı. Derginin siyah-beyaz hali 1969'a kadar devam edecektir. 32 olan sayfa sayısı önce 24'e, ardından 12'ye, fiyatı da 25 kuruştan 15 kuruşa düştü. Aynı dönem yayınlanan **Yavrutürk Haftalık Çocuk Gazetesi**'nin de benzer bir yönteme başvurması, o yıllarda yaşanan ekonomik bir sıkıntının dergilere bu şekilde yansımış olabileceği ihtimalini güçlendiriyor.

Şe. 1

Şe. 2

Şe. 3

Şe. 4

Şe. 5

SÖĞÜT DALINDAN DÜDÜK

Söğüt dalından düdük yapmak çok kolaydır. Sesi de güzel çıkar. Bunu yapabilmek için düzgün bir söğüt dalı ile keskin bir çakı bulmanız gerekir. Düdüğü yaparken dikkat edin.

Düdüğü yapacağınız dalın kalınlığı 1, 5-2 cm olsun. Birinci şekilde gördüğünüz gibi dalın iki ucunu dikleme-sine kesin. A ve B parçalarını çakınızla keserek çıkarın. C noktasından başlayarak dalın kabuk kısmını çakı ile çepeçevre çizin. Sonra C ile B arasındaki parçaya kabuğu içiçeki tahtadan ayrılması için çakının ter-siyle hafif hafif vurun. Yalnız bunu yaparken kabuğun bozulmamasına dikkat edin. Kabuğu yavaş yavaş büzerek boru gibi çıkarın. (Şekil 3) Şekil 4'e bakarak D parçasını kesip çıkarın. Düdüğe üfleyince nefes buradan geçecektir. Çakı ile E parçasını da oyarak sesin çıkması için bir boşluk meydana getirin. Tahta kısmı biraz ıslatıp boru gibi çıkardığınız kabuğu tekrar bunun üstüne geçirin. Artık düdük bitmiştir. Bakalım güzel ötecek mi? İsterseniz başka başka boylarda birkaç düdük yaparak çeşitli sesler çıkarabilirsiniz.

★

BU SATIRLARI ANNE ve BABANIZA OKUTUN

En güzel, en mânalı sınıf geçme hediyesi Doğan Sigorta'nın Tabsil ve Çeyiz Sigortalarıdır.

Doğan Sigorta, çocuklarını seven, onların istikbalini düşünen anne - babaların emirlerini bekler.

*Solda, söğütten düdük yapımı anlatılıyor. Sağda ise, bir hikayenin anlatıldığı sayfa düzeni içerisinde, yurdumuzun yüzölçümlerine ilişkin bir bilgi küpünün yer aldığı örnek bir resim var. **Doğan Kardeş** hem eğlendirici, hem de eğitici bir dergidir. Öyle ki, bilginin her türlüsünü her şekilde vermeyi başarmış, sayfalarında gereksiz bir boşluk bırakmamıştır. Laf olsun diye çıkartılan bir dergi değil, işini iyi yapan insanların emek ve sevgiyle dokuduğu bir yuvadır.*

sonra dalgalar hayli irileşmişti. Ayhan kayığın baş tarafında oturmuş içeri dolan suyu elindeki kovayla boşaltmağa çalışıyordu.

Önceleri hızı yolumuzdan alıkoymak istiyen dalgalara karşı kürek çekmek çok hoşuma gidiyordu.

Ama hiraz sonra iş değişti. Hava iyice karardı. O saatte ortalığın aydınlık olması gerekirdi. Bir ara içime bir ürperti geldi. Galiba karanlık beni korkutuyordu. Kıyıdan ne kadar uzaklaştığımızı anlamak için telâşla başımı arkaya çevirdiğimde balıklarını bulunduğu yeri kolayca bulabilmek için işaret olarak seçtiğimiz kayalığın hemen solumuzda olduğunu gördüm.

Rüzgâr çok kuvvetli esiyordu. Bir ara durdu. Ortalığı derin bir sessizlik kapladı. Bunun arkasından da gök gürültüsü ve şimşekle beraber birdenbire boşanıvermesine yağmur yağmaya başladı. Ortalık göz gözü görmiyecek kadar kararmıştı. Rüzgâr tekrar esmeğe başladı. Bu defa şiddetli ve soğuk bir poyraz başlamıştı. Hızı gittikçe artıyordu. Başımdaki kasketi de uçurup götürdü. Rüzgâr, ceketimin önünü durmadan havalandırıyor yüzüme tokat gibi iniyordu. O kadar kuvvetli esiyordu ki yerimde oturabilmek için büyük bir gayret sarfediyordum.

Artık adamakıllı korkmağa başlamıştım. Ayhan yerlerimizi değiştirmemiz için bağırarak bir şeyler söyleyip duruyordu ama ben duymazlıktan geliyordum. Kürek çekme sırası bendeydi. Bence, bir insan üstüne düşen görevi sonuna kadar başarmağa çalışmalıydı.

Az sonra kayık o kadar çok sallanmağa, dalgalar öyle kuvvetle saldırmağa başladı-ki artık istesem de yerlerimizi değiştiremedik.

İşaret olarak seçtiğimiz kayalığı da karanlıktan kaybettim. Zaten artık balık tutmak için durup vakit kaybetmenin sırası değildi. Geri de dönemiyorduk. Yaptığım bütün iş kayığın devrilmemesine çalışmaktı. Her dalga kayığın baş kısmına çarpıp alt üst etmeden önce onu kürekle tam zamanında karşılamağa çalışıyordum. Ayhan ise eğilmiş durmadan kova kova suyu denize döküyordu. Artık soğuktan ellerim ayaklarım sızlamağa başlamıştı. Belime de bıçak gibi bir ağrı saplanmıştı.

Birdenbire korkmağa başladım. Ömrümde hiç bu kadar çok korktuğumu hatırlamıyorum. Azgın dalgalar arasında durmadan uzaklara sürüklendiğimizi düşündükçe tüylerim diken diken oluyordu. Korku, kocaman bir canavar gibi beni pençesine almıştı. Artık kıpırdıyamıyordum bile. Ne yapacağımı bilemediğimden ağlamağa başladım.

Rüzgârın uğultusu arasında Ayhan'ın titrek sesi, kulağıma geldi. Kesik kesik, «Ahmet, başın çok ağrıyor, Suyu boşaltamıyacağım. Bana bir şeyler oluyor» diyordu.

Ayhan küçüklüğünde çok ağır bir hastalık geçirmişti. Bir de arada sırada şiddetli bir baş ağrısından sonra bayılınlık geçirirdi. Doktor büyüyünce hiç bir şeyi kalmıyacağını söylemişti. Gerçekten de büyüdükçe birdenbire gelen baş ağrıları seyrekleşmeğe başlamıştı. Çoktandır çok iyiydi. Öyle ki ben onun hastalık geçirdiğini bile unutmuştum.

Canım gibi sevdiğim Ayhan'ın tekrar eski hastalığının belirdiğini duyunca, herşeyi unuttum.

«Dişini sık Ayhan, göreyim seni az sonra karaya olacağız» dediğimin farkına vardım. Sesim kendime hayl yabancı geldi. Titremiyordu bile. Az önce birdenbire ben avucu içine alan korku uçuşgitmişti sanki. Şimdi artı Ayhan'ı elimden geldiği kadar çabuk karaya çıkarmak tan başka birşey düşünemiyordum. Kollarıma öyle bi kuvvet gelmişti ki bu fırtınanın kat kat beterinde bile kolaylıkla kürek çekebilirdim. Olanca gücümle yarım saatten fazla azgın dalgalarla çarpıştım durdum. Artık kıyıdaki ağaçlar görünmeği başlamıştı. Biraz sonra küçük tahta iskeleye yanaştık Ayhan'ın koluna girip kıyıdaki balıkçı kulübelerinden birine taşıdım. Balıkçı amcı büyük bir tehlike atlattığımızı söyledi. Hele Ayhan'ır hastalandığını duyunca hemen bize yardım etmeğe başladı. Bize kuru esvaplar giydirdi. Ayhan'ı yerdeki minderin üstüne yatırıp sıcak bir ihlamur içirdik. Çocukcağız biraz sonra kendine geldi.

İlk sözü, «Sen olmasaydın şimdi burada olamıyacaktık. Kimbilir belki de suların dibinde...»

Ben hemen sözünü kesip, «Aut sen olmasaydın bu bir daha karayı göremiyecektik» dedim. Onun olanları hatırlayıp heyecanlanmasını istemiyordum. İşi alaya alıp onu susturmağa çalıştım:

«Tekrar hastalandın diye aklım başımdan gitti. Fırtınadan korkmak için bende korku bırakmadın ki kardeşim.»

YURDUMUZUN YÜZÖLÇÜMÜ

Anadoludaki karalar	743 119 Km²
Trakyadaki karalar	24 000 Km²
Göller ve bataklıklar	9 604 Km²
Toplam	**776 723 Km²**

★ Doğan Kardeş kitapları en güzel hediyedir ★

15

Çeşitli başlıklar altında sağlık, elişi, yurttaşlık bilgileri, tabiat, bilim gibi envai çeşit konular yer alır dergide. Okurlardan gelen hikaye, masal ve şiirler önceleri okuyucu köşesinde, ileriki yıllarda ise daha nitelikli bulunanları derginin muhtelif sayfalarında yer almaya başlar. Hediyesi hikaye kitabı ya da dolmakalem olan elişi, şiir, resim, kompozisyon, fotoğraf gibi edebi ve sanatsal yarışmalar da ilerleyen yıllarda artacak, para ödülleri de dahil olmak üzere armağanların büyüyeceği daha geniş organizasyonlara dönüşecektir. Doğan Kardeş Ansiklopedisi başlığı altında küçük, ilginç bilgilerin yer aldığı kutucuklar, 1972-73 yıllarında yayınlanan **Doğan Kardeş Ansiklopedisi**'ne ilham kaynağı olacaktır.

1950'lerde çizimleriyle **Yalçın EMİROĞLU** ve **Hikmet DURUER,** hikayeleriyle **Cevat GOBİ** kadroya dahil olurlar. 1951'de derginin sahibi **Kazım TAŞKENT**, yazı işleri müdürü de **Şükrü Enis REGÜ** olur. Güneş Tapınağı üst başlığıyla alt yazılı bir Tenten macerası başlar. **Mıs-Tık** (**Mustafa EREMEKTAR**) arka kapakta Gökyüzünde Seyahat, Yeşil Hazine gibi hikayeleriyle yer almaya, kapak çizimlerinde ise **Ferruh DOĞAN** görünmeye başlar.

Kapaklar daha sonra derginin düzenlediği bir karikatür yarışmasına katıldıktan sonra 1953'te kadroya dahil olan **Güngör KABAKÇIOĞLU**'na emanet edilir. Aynı yıl **İsmet KIRDAR** Çölde İki Arkadaş adlı çalışmasıyla **Doğan Kardeş** ailesine katılır. Kadro ve derginin içeriği zenginleştikçe yazı puntoları küçülmeye başlar, anlatılan konular yoğunlaşır.

Selma EMİROĞLU AYKAN

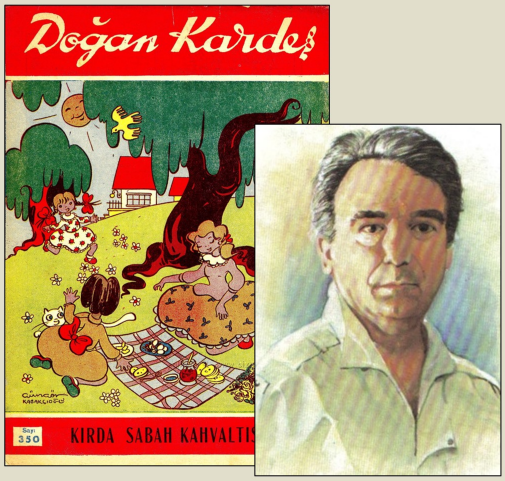

Güngör KABAKÇIOĞLU

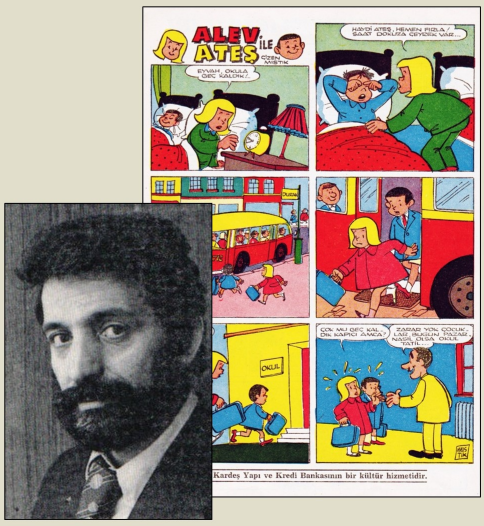

Mustafa EREMEKTAR (Mıs-Tık)

1960'lara doğru aylık periyoda dönen derginin sayfa sayısı 52'ye çıkar. 1958'de 100 kuruş olan fiyat 1959'da 125 kuruşa yükselse de, format ve sayfa sayısı tamamen aynı kalmasına rağmen, 1966 başına kadar derginin fiyatı 125 kuruşta sabit kalacaktır. 60'lı yıllara girmeden evvel para ödüllü resim ve kompozisyon yarışmaları düzenlenir. **Doğan Kardeş Kitaplığı** başlığıyla, çocuklara yönelik, dergi harici eserler basılmaya başlanır. Dergide ise yerli edebiyat çalışmaları ve çizimler azalır, dünya edebiyatından eserlere ve çizimlere daha çok yer ayrılmaya başlanılır. Konu başlıkları ve çizimlerde yabancı kaynaklı çalışmalar artmaya başlar. Kızılderili masallarından Japon öykülerine, elektriğin hikayesinden Amazon Nehri'ne kadar sayısız çeşitlilikte anlatı ve çizimlerdir bunlar. Yine dönem gereği fotoğrafların da artmaya başladığı gözlenir. Öyle ki, derginin emektarı **Selma EMİROĞLU**'nun tekrar kapakları çizmeye başladığı 1964-65'lere kadar bütün **Doğan Kardeş** kapakları fotoğraflardan oluşacaktır. Disney kahramanlarının maceralarını anlatan çizgi romanlarda da artış yaşanır. İç sayfalarda yayınlanan Alemdar Mustafa Paşa ve dergiye vinyetler de hazırlayan **İbrahim ERSARAÇ**'ın arka kapakta çizdiği Nasreddin Hoca çizgi romanları, 1958'in güzellikleri olarak değerlendirilebilir.

DOĞAN KARDEŞİN MERAKLI HİKÂYESİ

Derleyen: S. Türkis NOYAN

Esrarlı Bir Alış Veriş

ri yüzünden büyük bir önem taşır. Bob ve Bill Ocotlandaki kuşun işletmelerinde çalışan iki arkadaştılar. Bir pazar sabahı iki genç, beraber otumak üzere kiraladıkları evin balkonun-

benim bir teklifim var,» dedi. «Buradaki çalışma anlaşmamız bitince nasıl olsa memleketimize döneceğiz. İstersen, hazır Meksikaya gelmişken, biraz bu dolaylarda seyahat edelim ve

*1960'lara doğru yerli çalışmaların yerini yabancı kaynaklı edebi çalışmalar ve çizgiler almaya başlamıştır. Bu durum **Doğan Kardeş**'te geçici bir uygulama değildir ve ilerleyen yıllarda dünyanın dört bir köşesinden bu tür çalışmalar dergide boy gösterecek, artarak devam edecektir.*

1959-60'lardan itibaren Hipokrat, Mozart, Michelangelo, Kristof Kolomb, Magellan gibi ünlüleri ya da dünya ölçeğinde kabul görmüş olayları anlatan, yabancı kaynaklı, 4-5 sayfalık kısa çizgi romanlar görünmeye başlar ve kesintisiz devam eder. **Vedat Nedim TÖR**'ün yazı işleri müdürü olduğu 1961 yılında, **Mustafa EREMEKTAR** arka kapakta Alev ve Ateş adlı çizgi karaktere başlar. Sonraki yıllarda Minikler adlı bir çizgi karakter daha yaratacak ve bu iki çizgi karakteri dönüşümlü olarak çizmeye devam edecektir.

1963'te, derginin kendi ifadesine göre Türkiye'de ilk kez çocuklar arası satranç turnuvasını **Doğan Kardeş** düzenler. 1965 yılında düzenlediği röportaj yarışması da dönem itibariyle not düşülmesi gereken önemli bir etkinliktir. 1966 yılının Ocak sayısı ile birlikte **Doğan Kardeş**'in 1. dönem olarak tanımladığımız ve 562 sayı süren yolculuğu tamamlanır. 23 Nisan 1966'da yeni bir formatla tekrar okurlarının karşısına çıkacağını müjdeleyen derginin yeniden yayına başlaması ancak 10 ay sonra gerçekleşebilecek, aynı yılın Ekim ayını bulacaktır.

Günümüzde bir banka, başka bir bankanın reklamını yapar mı bilemiyorum. Fakat Yapı ve Kredi Bankası'nın bir yayını olan ***Doğan Kardeş*** *dergisinde, İş Bankası reklamı yapılmış. Hatta* ***Doğan Kardeş Yayınları****'na ait kitapları edinmek isteyen okurlara verilen hesap numaralarında da yine İş Bankası adı geçiyor. Gerekçesini, Yapı Kredi Bankası'nın henüz çok yaygın olmayan, genç bir banka olmasına ve Anadolu'daki okurların ilgili ödemeleri yapabilecekleri geniş bir teşkilata sahip bankanın da İş Bankası olabileceğinin düşünüldüğü ihtimaline bağlıyorum.*

1958-63 aralığındaki bütün ***Doğan Kardeş*** *kapakları fotoğraflardan oluşmaktadır.* ***Doğan Kardeş*** *dergisi pragmatik bir dergi değildir ama, üstte, örnek olarak koyduğum 27 Mayıs sonrasına rastlayan bu kapağı, bir çocuk dergisinin bile dönemin siyasi koşullarından ister istemez etkilenebileceğine dair ilginç bir örnek olarak düşündüğüm için tercih ettim.*

DOĞAN KARDEŞ II. DÖNEM (1966-1978)

31 Ekim 1966 tarihinde, ön ve arka kapak renkli olmak üzere 20 sayfalık formatı ve tifdruk baskı tekniği ile yeniden yayına başlar **Doğan Kardeş**. Fiyatı 20 kuruştur ve pazartesi günleri çıkan haftalık bir dergidir artık. Yazı işleri müdürü **Orhan TERCAN**'dır ve kısa bir süre sonra yerini **Yavuz HERKMEN** alacaktır. **Doğan Kardeş**'in, Yapı ve Kredi Bankası'nın bir kültür hizmeti olduğuna ilişkin o tanıdık ibare, derginin 2. dönemini noktaladığı 1978'e kadar künyede yer almayacaktır. **Kemalettin TUĞCU** bu dönemin hemen başında hikayeleriyle kadroya dahil olur.

Şu Garip Dünya başlığı ile ilginç olayların aktarıldığı panellerin, Profesör Nitro, Uğursuz Elmas ve Uçan Adam üst başlığıyla arz-ı endam eden Superman'ın çizgi romanları yer alır sayfalarda ama derginin lokomotifi, ön ve arka kapakta renkli yayınlanan ve çizimlerini **Mike NOBLE**, **Frank HAMPSON** ve **Don LAWRENCE**'in yaptığı Ateştop (Fireball XL5)'tur. Ateştop'un 12 adet macerasından sonra 1968'de **Mike NOBLE** tarafından çizilen bir başka çizgi roman, Zero X'in maceraları başlar. Zero X'in 15 macerası yayınlanır birkaç yıl içinde. 1969'da yine bir **Mike NOBLE** klasiği tercih edilir ve Zero X'in yayınlandığı derginin sayfalarında aynı anda Ateş Kaptan (Captain Scarlet) yayınlanmaya başlar. 10 Adet Ateş Kaptan macerası **Doğan Kardeş** sayfalarından Türk okuyucusuna ulaşır.

1966 ve SONRASI DOĞAN KARDEŞ'TE YAYINLANAN;

ATEŞTOP (FİREBALL XL5) MACERALARI

Ateştop Uranus'ta
Deniz Ejderi
Meçhul Düşman
Tehlikeli Görev
Dünya Tehlikede
Kara Gemi
İlkel insanlar
Uzayda Savaş
Yıldız Filo
Devler Savaşı
Kuzey Seferi
Cinler Ülkesi

ZERO X MACERALARI

Mars Seferi
Casus Var
Jüpiter'e Yolculuk
Satürn'ün Sırrı
Altın Tohum
Gizli Düşman
Uranüs Devleri
Uzay Canavarları
Deri Adamlar
Zümrüt 849
Ölüm Hücresi
Canlı İskeletler.
Atomlaşan İnsanlar
İkiz Yıldız
Dünyaları Ele Geçiren Çocuk

ATEŞ KAPTAN (CAPTAİN SCARLET) MACERALARI

Marslılara karşı
Büyük saldırı
Gizli görev
Marsta buluşalım
Makine adamlar
Ölüm yarışı
Karınca ordusu
Canavar bitki
Büyük savaş
Ejderlere karşı

1967'de Ormanlar Hakimi başlığı altında **Russ MANNİNG**'in eşsiz çizgileri eşliğinde Tarzan maceraları başlar ve 1973'e kadar aralıklarla yayınlanır. **Özcan ERALP**'ın Osmanlı denizcilerini anlattığı Akdeniz Şahini adlı çizgi roman, Kaptan ve Çocukları Edi ile Büdü, Yıldırım Kaptan, Garip ama Gerçek, Dünya edebiyatından ünlülerin ya da buluşların hikayelerini anlatan alt yazılı, kısa çizgi romanlar, **Necdet Rüştü EFE**'nin yazdığı ve **Sedat ALKAN**'ın çizdiği Nasrettin Hoca, yine **Sedat ALKAN**'ın hazırladığı Aliş Maviş 1967'de başlayan çizgi romanlardır. Okurların gönderdiği şiirler ve fotoğraflar dergi sayfalarında yoğunluk kazanmıştır.

1968'de Cici Can başlığıyla Dennis yayınlanır. **Eflatun Cem GÜNEY**, hayvan masalları derlemeye başlar. Dergi hala siyah-beyazdır ama bazı konu başlıkları kırmızı puntolarla hazırlanmaya başlar bu yıl.

28 Nisan 1969'da dergi format değiştirir. 20 olan sayfa sayısı 32'ye, 50 kuruş olan fiyatı da 75 kuruşa çıkar. Ama esas olay, derginin kurulduğu tarihten beri devam eden siyah-beyaz sayfalarının artık renkli yayınlanıyor oluşudur. 32 sayfanın yarısı tamamen renkli, diğer yarısı ise gri tonlara kavuşmuştur bu tarihten itibaren. Arka sayfada **BARA**'nın Turist Amca'sı başlar. Yerini bazı sayılarda Profesör Okur Yazar alır. Şeytan Çekici Pen, Sokak Kedisi Karamaça bu yılın çizgi romanlarıdır. **Aziz K. VERSAN**'ın hazırladığı Pul Köşesi gerçek bir tarih arşivi niteliğindedir. Derginin kapaklarında kimi zaman çizimlere, kimi zaman da fotoğraflara yer verilmeye başlanır. Bu dönemin bulmaca sayfalarında vinyet olarak sürekli Cici Can'ın kullanılmış olmasını da ilgi çekici bulduğumu söylemeliyim.

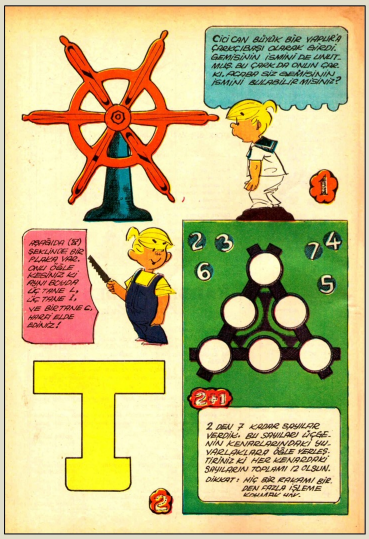

Cici Can'lı bulmaca sayfası

***Russ MANNİNG**: Tarzan*

***Özcan ERALP**'in çizgileriyle Akdeniz Şahini (1967)*

1970'te yazı işleri müdürü **Sezai SOLELLİ** olur. 2 yıl sonra görevi **Şevket RADO** devralacak ve 1978 yılına kadar sürdürecektir. 70-72 yılları arasında Ponpon adıyla Cubitus, **Mümtaz ARIKAN**'dan İstanbul'un Fethi ve arka kapakta Tekir, Küçük Kovboy Kit Kat, Cakcak-Saçak-Yumurcak adlı üç arkadaşın hikayelerini konu alan Süper 3, Taş Devri (Flinstones), Minifare, Giyom Tel, Devler Ülkesi, Marko Polo, Fırtına Kuşları, **Celal KANDEMİROĞLU**'dan Kahraman Osman ve Foto Çakır çizgi romanlarının yanı sıra, kızlara hitap eden Pembe Melek, Suzi, Genç Kızlar, Dağların Kızı, Küçük Balerinler, Sihirli Yüzük gibi çizgi romanlar son sürat sahne alırlar. Masallar, yaşanmış olaylar, rengarenk okur şiirleri ve resimleri, hikayeleriyle **Kemalettin TUĞCU**, **Vefa ÇAĞAN** ve **Sıdıka DURMUŞ**, derginin kapaklarında dünya çocuklarının çizdiği resimlerle bu yıllar, **Doğan Kardeş**'in kabına sığamadığı, içerik olarak dolup taştığı bir dönemdir. Özellikle İngiliz çizgi romanlarının tercih edildiğini ve 1971'de derginin 100 kuruşa çıktığını notlarımız arasına ilave edelim.

1972-73'te **Şevket RADO**'nun umum neşriyat müdürlüğü ve **Vahdet GÜLTEKİN**'in yazı kurulu başkanlığında, 100'er sayfalık 10 fasikülden oluşan **Doğan Kardeş Ansiklopedisi** hazırlandı. Alfabetik olmayan ve toplam 1000 sayfalık bu tematik ansiklopedi; Atamız, Cumhuriyetimiz, Yurdumuz, Tarihimiz, Dilimiz, Edebiyatımız, Dünya Ülkeleri, Dünya Tarihi ve Bilim Teknik başlıklarından oluşturuldu.

1973'te derginin fiyatı 125 kuruşa, 74'te 150 kuruşa, 75'te 250 kuruşa, 77'nin sonuna doğru 350 kuruşa ve son olarak 78 yılının 17. sayısında 500 kuruşa çıkar. Daha önceki yılların tersine, bu dönemde yaşanan ve kısa zaman aralıklarına tekabül eden bu fiyat değişimleri, ülkenin ekonomik durumunu gösteren bir veridir aslında. Çocuk dergileri, fiyatından kapağına, içeriğinden kağıdına dek, esasında yayınlandığı coğrafyanın bir tür turnusol kağıdıdır da.

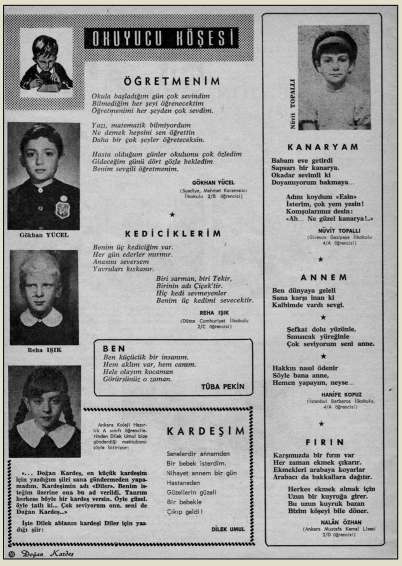
OKUYUCU KÖŞESİ

ÖĞRETMENİM

Okula başladığım gün çok sevindim
Bilmediğim her şeyi öğrenecektim
Öğretmenimi her şeyden çok sevdim.

Yazı, matematik bilmiyordum
Ne demek hepsini sen öğrettin
Daha bir çok şeyler öğreteceksin.

Hasta olduğum günler okulumu çok özledim
Gideceğim günü dört gözle bekledim
Benim sevgili öğretmenim.

GÖKHAN YÜCEL
(Şanlıtaş, Mehmet Karamanoğlu İlkokulu, 2/D Öğrencisi)

Gökhan YÜCEL

KEDİCİKLERİM

Benim üç kediciğim var.
Her gün oğerler mırnar.
Anazını severem
Yavruları korkarır.

Biri sarman, biri Tekir,
Birinin adı Çipek'tir.
Hiç kedi sevmeyenler
Benim üç kediyi sevecektir.

REHA IŞIK
(Dörtyol Cumhuriyet İlkokulu 2/C Öğrencisi)

Reha IŞIK

BEN

Ben küçücük bir insanım.
Hem aklım var, hem canım.
Hele olayın kocasıyım
Görürsünüz o zaman.

TÜBA PEKİN

KARDEŞİM

Ankara Kolej Hazırlık A. sınıfı öğrencilerinden Dilek Umul bize göndermiş olduğu mektubunu aşağı koyuyoruz.

«... Doğan Kardeş, en küçük kardeşim için yazdığım ufak sana göndermeden yapamadım. Kardeşimin adı «Diler». Benim isteğim üzerine ona bu ad verildi. Tanımı herkese böyle bir kardeş vermiş. Öyle güzel, öyle tatlı ki... Çok seviyorum ona, seni de Doğan Kardeş...»

İşte Dilek ablasının kardeşi Diler için yazdığı şiir:

Seneler evvel annemden
Bir bebek istedim.
Nihayet annem bir gün
Hastaneden
Güzellerin güzeli
Bir bebecik
Çıkıp geldi!

DİLEK UMUL

NİLÜFER TOPALLI

KANARYAM

Babam eve getirdi
Sapsarı bir kanarya.
Okadar sevimli ki
Doyamıyorum bakmaya...

Adını koydum «Eslin»
İsterim, çok yem yasin!
Konuşturmuş desin:
«Ah... Ne güzel kanarya!..»

NİLÜFER TOPALLI
(Gümüş Gazipaşa İlkokulu 4/A Öğrencisi)

ANNEM

Ben dünyaya geldi
Sana karşı inan ki
Kalbimde vardı sevgi.

Şefkat dolu yüzünle,
Sımsıcak yüreğinle
Çok seviyorum seni anne.

Hakkını nasıl ödenir
Söyle bana anne.
Hemen yapayım, neyse...

HANİFE KOPUZ
(İstanbul Sarıyer İlkokulu 4/A Öğrencisi)

FIRIN

Karşımızda bir fırın var
Her zaman ekmek çıkarır.
Ekmekleri arabaya koyarlar
Arabacı da bakkallara dağıtır.

Herkes ekmek almak için
Uzun bir kuyruğa girer.
Bu uzun kuyruk, bana
Bizim köşeyi bile düşünür.

NALİN ÖZHAN
(Ankara Mustafa Kemal Lisesi 2/D Öğrencisi)

© Doğan Kardeş

Doğan Kardeş *okurların şiir, resim, kompozisyon, hikaye, fotoğraf gibi çalışmalarını sürekli desteklemiş, yarışmalar açmış ve en önemlisi hiç aksatmadan uzun yıllar boyunca bu çalışmalara dergi sayfalarında yer vermiştir. Ayrıca* ***Doğan Kardeş Yayınları*** *vasıtasıyla çocuk kitapları yayınlamaya da daima özen göstermiştir.*

Doğan Kardeş YAYINLARI

Öğretici, meraklı kitaplar :

- Eşyaların Hikâyesi ..... 300 Kuruş
- Işığın Hikâyesi ..... 200 »
- Saatin Hikâyesi ..... 250 »
- Dünyanın Çehresini Değiştiren 12 Adam ..... 1000 »

★

Heyecanlı romanlar :

- Yeşil Mühürlü Mektup ... 200 »
- Pembe Evin Kedisi ..... 200 »
- Jenifer Teyzenin Anıları ..... 250 »

★

Ciltli, hediyelik kitaplar :

- Halime
- Hayvan Hikâyeleri
- Dünyanın Dört Bucağından Dostlar
- Allah Rahatlık Versin
- Wilhelm Tell
- Gökten Üç Elma Düştü
- Masal Bahçesi
- Dede Korkut Masalları
- Binbir Gece Masalları
- Tabiat Ana Anlatıyor
- Keşifler ve İcatlar Ansiklopedisi
- Bufalo Bill.

Her ciltli, iyi kâğıtlı, renkli kapaklı bu kitapların her biri onar liradır. Ödemeli olarak (P. K. 1146 - İstanbul) adresine sipariş edebilirsiniz.

★

Fen ve Tabiat Ansiklopedisi

Her evin demirbaş kitabı
İnsanlar, hayvanlar, bitkiler, yıldızlar âlemi, matematik, fizik, kimya, biyoloji konuları, keşifler, icatlar. Binden fazla resim, 32 Tiftirik baskılı tablo. Beş ciltli. 3000 sahife, 20 lira.

1973'te Sipru ve Mantar Cüceleri başlığıyla **PEYO**'nun Şirinler'i başlar. Dergi içinde **Celal KANDEMİROĞLU**'nun çizimleri ağırlık kazanır. Zero X, macera adı belirtilmeden tekrar yayınlanmaya başlar.

1974'te **Erol ARISAL** ve **Turhan CELKAN** vinyetleriyle renk katarlar dergiye. Tarzan sona ermiş, Stingray ve 1960'larda **Yeni 1001 Roman** sayfalarından tanıştığımız İngiliz çizgi romanı Balık Çocuk başlamıştır. Zaten bu yıllar, derginin Sihirli Ayakkabı, Hedef Dünya ve benzeri türden İngiliz çizgi romanlarına müptela olduğu yıllardır. Kapaklarda yine fotoğrafa dönülmüştür. Arka kapakta ise **Yakup KAMER** Cin Ali'nin Maceraları'nı çizmeye başlar.

1975-78 aralığında; **Orhan ÖZDEMİR**'in çizdiği Yaman Gazeteci, Valerian, Kahraman Şerif King, Jerry Spring, **Hakan ÇELİK**'ten Zırzop Ali, Dick Turpin, **İsmail AKYOL**'dan Ömer ve Köpeği, **Resimli Bilgi Ansiklopedisi** ilavesinde de boy göstermiş olan Dağların Kızı Heidi gibi çizgi romanlar yayınlanır. Şayet toplu bir sunum yapılsa çok fazla yer tutmayacak ve belki bir solukta okunabilecek bu çizgi romanların her sayıda sadece birkaç sayfalık kısmının yayınlanması yayın sürecini uzatmış, bu şekilde okurlar tarafından içselleştirilmelerine de vesile olmuştur aslında. Bu dönem **Midhat SERTOĞLU** orta sayfada Türk tarihinden önemli olayları aktarırken, **Hadi BESLEYİCİ** tefrika hikayeler yazmış, **Yurdagün GÖKER** iç sayfalara vinyetler çizmiş, **Erden GÜLEY** Pul Köşesi'ni hazırlamıştır. Çoğunluğu çizimden oluşan ve derginin içeriğini yansıtan kapaklar tercih edilmiştir. Fotoğraf, karikatür, şiir ve resim yarışmaları düzenlenmiştir. Orta sayfada önceleri futbol takımlarıyla başlayan posterler zamanla voleybol ve basketbol takımlarını da kapsamaya başlamıştır. Televizyonun toplum hayatında daha fazla yer tut-

Fatma Ninenin Ziyafeti

BİR Mart sabahı Fatma nine yataktan kalkıp perdeleri açınca aydınlıktan gözleri kamaştı. Hayli şaşırmıştı. Minik kedisi Çekirgeye dönüp, «baksanaa» dedi, «gök masmavi, güneş de pırıl pırıl parlıyor. Eminim artık o sıkıntılı, karanlık kış günleri sona erdi.»

Çekirge ise bu sırada perdenin kenarından içeri süzülen güneş ışığını yakalamaya çalışıyordu.

Fatma nine kendi kendine şöyle söyleniyordu: «Bu güzel havadan faydalanmalıyım. En iyisi çamaşır yıkayım. İçerde çamaşır kurutmaktan biktım usandım. Dışarıya sererim, bu arada komşularla da çene çalarız.»

Fatma teyze önlüğünü beline bağladı. Neşeli bir şarkı tutturup dağ gibi bir çamaşır yığının başına geçti. Bunları güzelce yıkayıp sıktıktan sonra çamaşır ipini germeyi düşündü. Kapıyı açar açmaz yüzüne buz gibi bir rüzgâr çarptı. Merdivenlerden güç-lükle iniyordu.

Bununla beraber, «Hımm» dedi, «bugün biraz rüzgârlıymış, ama ziyanı yok. Benim için daha iyi, çamaşırlarım çarçabuk kurur.»

İpi gererken rüzgâr ayaklarına çarpıyor eteklerini balon gibi şişiriyordu.

Az sonra komşusu Ayşe teyze pencereden başını uzatıp, «Ne yapıyorsun Fatma teyze» diye seslendi. Öteki rüzgârın uğultusundan sesini duyurmak için iyice bağırarak, «Çamaşırlarımı asıyorum. Seninkileri de dışarıya sersene. Şurada ipin altında tatlı tatlı konuşuruz da.»

46

Resimdeki teyzenin Fatma Nine olma ihtimali yok. Ama çizimlerde ve edebi alanda yabancı kaynakların zenginliği o kadar fazla ki, ***Doğan Kardeş*** *dergisi bu imkandan sadece durum zuhurunda yararlanmakla kalmamış, çoğunlukla tercihini bu yönde kullanmıştır. Oysa derginin her döneminde, kadroda hatırı sayılır miktarda ve kabiliyette yerli çizer bulunmuştur. Buna rağmen yabancı kaynaklara ziyadesiyle eğilim gösterilmesi, çeşitliliği ve görselliği zenginleştirme amacından hasıl olmuştur denilebilir. Belki de tam tersi, haftalık bir dergiyi hızla kotarabilmek için bu tür bir kolaycılığa kaçılmış da olunabilir. Oturduğum yerden bakınca yorum yapmak gayet kolay ama dönemin şartlarını yaşamamış olmanın rahatlığı da var bu yorumlarda.*

maya başlaması dergide de etkisini hissettirmiş, tv programları ve yıldızları hem kapaklarda hem de dergi içi başlıklar altında yer bulmaya başlamıştır. 1978 sonlarına doğru kimi sayfalar 3 renge dönüşmüş, tam renkli sayfaların sayısında düşüş yaşanmıştır.

Dergi bu 2. dönemini 1978'de noktalamıştır. Dönemde dikkat çeken bir husus da derginin gizli kahramanlarıdır. Bu dönem, sayısı belirsiz yabancı çizgi romanları, hikayeleri, tefrikaları çevirenlerdir bahsettiğim isimler. 1967-78 arasında çevirileriyle dergiye emek veren **Füsun YENER**, **Semra TUNA**, **Akşit GÖKTÜRK**, **Aslı CAN**, **Azize BERGİN**, **Tomris UYAR**, **Ülkü ÖZTÜRK**, **Selahsun HEKİMOĞLU**'nun adlarını da anarak bitirelim bu bölümü.

*1973 tarihli bu kapak, **Doğan Kardeş** dergisinin çizgi roman zenginliğini yansıtmakta.*

Celal KANDEMİROĞLU

Turhan CELKAN

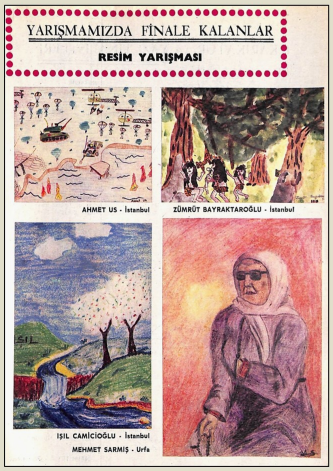

***Doğan Kardeş**'te okurlara yönelik yarışmalar asla son bulmamıştır. Resimde, 1978'de derginin düzenlediği bir resim yarışmasına ait çalışmalar yer almakta.*

Yurdagün GÖKER

DOĞAN KARDEŞ III. DÖNEM (1988-1993)

Doğan Kardeş'in yayınını noktaladığı 1978'de **Milliyet Çocuk** yürümeye başlamış, **Tercüman Çocuk** henüz emeklemektedir. 80'lerin hemen başında kervana **Türkiye Çocuk** dergisinin de katılmasıyla, 80'li yılları domine eder bu üçlü. Arada kısa süreli **Günaydın arkadaş**, **Yaman Çocuk**, **Hürriyet Çocuk** gibi güzel dergiler de gelip geçerler. Dağıtım ağı geniş olmasına rağmen çeşitli sebeplerle geniş bir okur kitlesine ulaşamayan **Başak Çocuk**, **Kumbara**, **Pamuk Çocuk** gibi banka destekli dergileri ve **Can Kardeş**'i de unutmamak gerekir bu arada. Çocuk dergileri açısından böylesine bereketli bir sürecin sonlarına gelir **Doğan Kardeş**'in 3. dönemi.

1988 Ekiminde 1.000 TL fiyatla ve aylık periyotla başlar yeni **Doğan Kardeş** serüveni. Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti. adına sahibi **Münir SUBARLAS**'tır. Tamamı renkli 52 sayfadan oluşur ve sayfa sayısı 1991/38. sayıda 64'e yükselir. Fiyatı 6. sayıda 1.500 , 13. sayıda 2.500, 25. sayıda 4.000, 36. sayıda 8.000,54. sayıda 10.000 TL'ye yükselen bir grafik seyreder.

Tarık GÜNERSEL'in yazdığı ve **Kemal AYDABOL**'un enfes çizimleriyle bezediği Gezegenlere Yolculuk, **İsmail GÜLGEÇ**'in Ormangiller'i, **Kemal Gökhan GÜRSES**'in Dedemle Ben adlı son derece içten çizgi hikayeleri, Kahraman Ozan Hügo, **Tuncay BATIBEKİ**'nin sevimli çizgilerle anlattığı İnsanlık Tarihi, **Ercan DİNÇER**'in Sevgili Kardeşim adlı çocuk hikayeleri bu dönemin akılda kalan çizgi romanlarıdır. **Tan ORAL**, **Feridun ORAL** gibi çizerlerin de yer aldığı dergide masallar, hikayeler, fıkralar, şiirler, spor, bilmece-bulmaca, origami, dünyadan ve ülkemizden güncel haberlerin de bulunduğu geniş bir konu çeşitliliği görülür. Dergi bünyesinde resim yarışması düzenlenir.

__Doğan Kardeş__ ilk yayınlandığı 1945'ten beri kapağında daima, kırmızı fon üzerine beyaz renkte ''__Doğan Kardeş__'' yazılı klasik logosuyla yayınlanmıştır. 1988'de başlayan 3. dönemde, her sayısında zemin rengi değişen, zaman zaman da punto rengi değişen yukardaki logo kullanılmıştır. 2008'de başlayan 4. dönem __Doğan Kardeş__'te ise tekrar eski logoya dönülecektir.

Doğan Kardeş'in efsane olduğu yıllardan farklıdır bu dönem. Ama alıcı gözle bakıldığında, bu dönem **Doğan Kardeş** dergisinin altyapı, kadro ve nitelik bakımından son derece yetkin, çocuk dergiciliğini de özümsemiş bir muhtevaya sahip olduğu görülür. Dönemin dezavantajı, sadece çocuk dergilerini, çizgi romanları değil, bütün bir toplum yaşamını etkileyen hızlı bir dönüşüm çağına giriliyor olmasıdır. Geçmişte, yıllarca aynı format ve muhtevayı koruyarak yayınlanan dergilerin, bu çağda aynı şekilde yaşayabilmesine olanak kalmamıştır toplumsal yapı gereği. Son sayılara doğru kadrosu da zayıflayan **Doğan Kardeş**, bu koşullar ortasında yayınını, Aralık 1993'te yayınlanan 63. sayı ile noktalar.

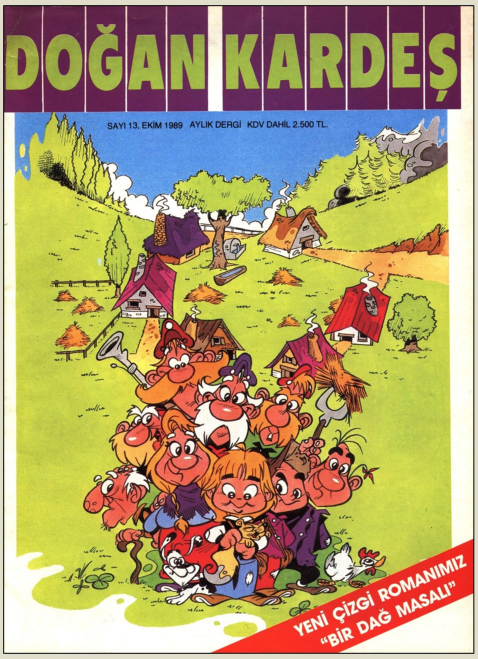

3. DÖNEM DOĞAN KARDEŞ KADROSU

Gülten DAYIOĞLU, Turhan ILGAZ, Sadi KAPISIZ, Necla KIZILÇEÇ, Enis BATUR, Nazar BÜYÜM, Faik ERTENER, Münir SUBARLAS, Nadir Ergin TELCİ, Tarık GÜNERSEL, Kemal AYDABOL, Keziban ÇAPKI, Refik DURBAŞ, Barış GÜNERSEL, Şehrazat KARAGÖZ, Ruhiye KAYRA, Ege MADRA, Piyale MADRA, Yeşim MÜDERRİSOĞLU, Feridun ORAL, Orhan ÖNAL, Aslı ÖZER, Ateş SUNAY, Sefa TAŞPOLATOĞLU, Beren TUNCAY, Ahmet GÜVEN, Erdoğan UĞURLU, İsmail GÜLGEÇ, Tan ORAL, Kemal Gökhan GÜRSES, Orhan BURSALI, Abbas CILGA, Çağla ERDOĞAN, Haldun GENÇ, Ferruh DOĞAN, Behiç AK, Sevim AK, Tuncay BATIBEKİ, Şakir GÖKÇEBAĞ, Mustafa EREMEKTAR, Keiko NONOKO, Buket UZUNER, Elvan PEKTAŞ, Fatih ERDOĞAN, Nazan ERKMEN, Gülçin ALPÖGE, Aslı NİYAZİOĞLU, Ercan DİNÇER, Mehmet SEVİNÇ, Ayşegül İLDENİZ, Sevda Fırat AK, Nesrin BARAZ, Nezihe MERİÇ, Bahadır İŞLER, Zeynep ARSLAN, Tansel BAYBARA, Pelin AYKUT, Cem AKAŞ, Suna BALKANCI, Ahmet KAYGISIZ, Emine BORA, Füsun EVCİMEN İYİCİL, Mümtaz ARIKAN...

DOĞAN KARDEŞ IV. DÖNEM (2008-2010)

Bir önceki döneme ilişkin sözlerimizi, hızla değişen toplum yapısı ve buna bağlı bir tüketim kuşağının oluştuğunu belirterek noktalamıştık. İşte **Doğan Kardeş**'in 4. ve son dönemi, internetin yaygınlaşmasıyla birlikte teknoloji ve iletişim olanaklarının arttığı böyle bir sürece tekabül eder. **Raşit ÇAVAŞ**'ın genel yayın yönetmenliğinde, Şubat 2008'de, aylık periyotla tekrar yayına başlar dergi. Büyük boy, kuşe kağıt, tamamı renklidir ama artık o bir çocuk dergisi değildir. ''Her Yaştan Gençler İçin Aylık Çizgi Roman Dergisi'' ibaresiyle çıkmaktadır ve tamamı çizgi romanlardan oluşmaktadır. Yeni çizgi roman okur kuşağının ağırlıklı tercihi olan mangalar da, her biri 16 sayfadan oluşan ilaveler şeklinde verilir dergiyle birlikte. 23 sayı sürer manga ekleri. Derginin fiyatı 6 YTL olarak başlar. 16. sayıda 7,5 TL olur ve kapandığı Mart 2010 tarihli 38. sayıya dek korunur bu fiyat. Yarım macera bırakılmaması için 60 sayfa yayınlanan son sayısı hariç, tüm sayılar 52 sayfadır.

Yayınlanan çizgi romanlar şunlardır; Gecelerin Efendisi, Albatros, Okko Su Devri, **Jean GİRAUD**'dan Genç Blueberry, **Juanjo GUARNİDO**'dan Blacksad, **Luc JACAMON**'dan Tetikçi, Söz, Küçük Spirou, Görünmez Bay Bran, Tengiz, Komançi, Cartland, Samuray, Simyevi Yumurta, HMS ve **MORRIS**'ten Rin Tin Tin.

Kimi hikayelerde konunun akışı gereği yer yer şiddet ve cinselliğe dair kareler görülmekle birlikte, tamamen karanlık ya da salt cinsellik içeren öyküler tercih edilmemiştir. Tercihleri belirleyen esas çerçevenin sanatsal bakış açısıyla çizildiği görülür. Lakin, farklı türden de olsalar, gerek dergide rahatlıkla hissedilen koyu, ağır bir renklendirmenin varlığı ve gerekse çizim tekniği açısından birbirine yakın çizgi romanların seçilmiş olması, çizgi roman tercihlerini yapan kadronun bakış açısını çok geniş tutmadığı izlenimi vermektedir.

SONSÖZ NİYETİNE KÜÇÜK NOTLAR;

Doğan Kardeş'i dönemlere ayırırken, çok fazla dallandırıp budaklandırmamaya çalıştım. Farklı bakış açıları geliştirilebilir. Örneğin 1969 sonrası için yeni bir dönem, ya da ilk dönemdeki aylık periyot farklı bir dönem olarak düşünülebilir. Ama dönemlere ilişkin skalayı oluştururken, derginin kadro ve içeriğinin de tamamen değiştiği, daha uygun tanımla kabuk değiştirdiği, dönüştüğü süreçleri baz aldım. Bu pencereden baktığım zaman gördüğüm resimde 4 önemli dönem belirledim ve yazıyı bu şablon üzerine kurdum.

İlk yayınlandığı tarihten günümüze dek yaklaşık 75 yıllık zaman geçmiş. Bu zaman zarfında birisi kısa, ikisi uzun olmak üzere 3 kez yayınına ara verilmiş ama **Doğan Kardeş** ne yapıp edip yeniden doğmuş. **Doğan Kardeş** sadece bir dergi değil, bir markadır artık günümüz itibariyle. Bu nedenle, 2010'da sonlanan yayınının, derginin son durağı olduğunu düşünmüyorum. Adı üstünde; **Doğan Kardeş**. Bir yerlerde yeniden doğacağına dair umudum tam. Bence **Doğan Kardeş**'in hem anlatacağı ve hem de yaşayacağı hikayeler henüz bitmedi.

Derginin var olduğu günden bugüne dek kadrosunda yer alanları saygıyla, hayata veda etmiş olanlarını rahmetle yad ediyorum. Hepsine kucak dolusu teşekkürler…

***Doğan Kardeş**'e ait bu yazıyı hazırlarken, araştırmalarım esnasında internette karşıma bir kitap çıktı. "**Sevgili Doğan Kardeş**" adlı bu kitabı bir çizgi roman sever olarak, hele hele çocuk dergilerine ilgi duyan bir insan olarak nasıl görmemiş, gözden kaçırmış olduğuma hayıflandım, cahilliğime kızdım. İlk fırsatta sipariş verip edineceğim. http://kitap.ykykultur.com.tr/kitaplar/sevgili-dogan-kardes internet adresinde verilen bilgilere göre **Mine SÖĞÜT**'ün hazırladığı kitap, derginin tarihçesini ve dergiyi çocukluğunda okumuş olanların anılarını, anlattıklarını içeriyor. **YKY**'dan yayınlanan kitabın ilk baskı tarihi Ocak 2003 ve sayfa sayısı 260. Kendi okumadığım bir kitabı başkalarına tavsiye edemeyeceğime göre, ilk iş kendime tavsiye ediyorum.*